

Slovní hodnocení poroty soutěže Rituály smrti

1. místo

Porota oceňuje snahu o propojení návrhu s motivem odkazujícím na téma smrti (jež je subtématem výstavy). Přestože hlavní motiv evokuje spíše jeden ze zaužívaných obrazů vázaných k interpretaci odchodu ze života v současném euroatlantickém prostředí (R. Moody, atd.) a nekryje se tak s libretem zaměřeným na „představení pojetí smrti v mimoevropských kulturách“, lze jej zároveň chápat jako usazení výstavy v prostoru jejího konání (Evropa, Čechy, Praha). Přidaná hodnota scelujícího konceptu dodává instalaci přesah, který umožňuje vrstevnaté libreto pracující s mnoha rozdílnými exponáty inscenovat do instalačního rámce nesoucího podprahové sdělení rezonující s tématem smrti.

Autor vychází z lapidární myšlenky, kterou dokázal srozumitelně převést do dobře realizovatelného návrhu a čitelně jej odprezentovat. Návrh celou výstavu sjednocuje, a zároveň představuje univerzální princip, jak oddělit vizuálně, prostorově i kulturně nesourodé artefakty. Kladem návrhu jsou nízké pořizovací náklady.

Řešení je vizuálně silné, funkční a dostatečně jasně souvisí se záměrem vyznění výstavy. Z důvodu různorodosti vystavovaných předmětů je vhodné, že autor prostor rozdělil na jednotlivá zákoutí. Celkové pojetí navádí ke klidnému a pozornému zhlédnutí expozice. Načrtnuté řešení má potenciál dopracování k silnému vyznění výstavy, bude ovšem třeba neztratit během realizace čitelnost představeného konceptu, jelikož bez něj jde v návrhu zároveň o instalační princip poměrně běžně využívaný. Dopracování je třeba zvážit zejména v aspektech kolmého vstupu mezi instalační plány matoucí čitelnost principu vrstvení (natáčení vrstev směrem k trajektorii pohybu diváka?), koncepční práce s rozmístěním osvětlení jednotlivých prvků (nepřebíjení „světla na konci tunelu“, prací s barevností světla?), gradace ke světlu (je vhodné, aby vrcholem byl konkrétní exponát namísto jeho absence ve prospěch světla?), vyladění vzájemných vzdáleností vrstev, natočení úhlů mezi vrstvami a větvení cest skrze instalaci (dosažení skrytých zálivů s rozdílnými světelnými podmínkami, zpětný záliv?). Samostatnou kapitolou pak je vyladění řešení povrchů mimo instalované vrstvy, zejména zvážení překrývání oken kontrastní bílou vzhledem k ponechání neadjustovaných parketových podlah.

Porota autorovi doporučuje zvážit uzpůsobení vstupu tak, aby byl efekt „světla na konci tunelu“ patrný hned ve vstupech do místností, což stávající řešení vzhledem k orientaci prostor neumožňuje. Také by se měli autoři zamyslet nad komplexním dořešením celého prostoru, zejména se jedná o podlahy, které by kýžený výraz mohly oslabit. Na zvážení je překrytí parketových podlah jednobarevnou fólií.

2. místo

Návrh fragmentuje prostor na několik různě působících úseků, které si definují vlastní nosné subkoncepty. Takovýto postup vnímáme jako možný, nicméně klade zároveň velké nároky na propojení do srozumitelného celku skrze sjednocení masterkonceptem. Lhostejno zda by scelení pracovalo se sériovou vazbou mezi jednotlivými úseky nebo naopak s jejím popřením, výsledný dojem by měl více působit jako záměrně definovaná tematická výstava. Z předložené prezentace návrhu je čitelná snaha autorů o poctivé řešení všech detailů prostoru, celkové vyznění však působí jako úsek velké výstavy volně vyseknutý v podobě obsahově indiferentní instalace nerušící vyznění exponátů. Do interiéru vkládané prvky architektonizovaných vestaveb příliš evokují standardní řešení muzeálních výstav instalovaných do historických interiérů principem vložených abstrahovaných boxů, a trpí nevyvážeností přesvědčivosti jednotlivých částí.

Návrh pracuje s různými možnostmi vyrovnání se se smrtí a čitelně pracuje s gradací výstavy. Atraktivně netradiční pojetí tématu je narušeno nejednoznačností názoru na celkové vyznění výstavy.

Nejklasičtěji pojatý návrh výstavních prostor. Autor tvarováním jednotlivých výstavních objektů navozuje divákům různé pocity a předvádí škálu různých způsobů vystavování. Porota si cení kvalitně zpracovaného návrhu, avšak chybí ji zde silná myšlenka.

3. místo

Tušený potenciál návrhu není dostatečně přesvědčivě odprezentován a staví porotu do problému, kdy je pro soutěžní diskuzi nucena použít nepřijatelnou míru vlastní fabulace. Návrh postrádá ucelenou textovou zprávu interpretující řešení a porota je tak nucena interpretovat jeho potenciál z indicií sdělených v dílčích částech prezentace. Přesto se shodujeme, že základní potenciál možného vyznění takto řešené výstavy by mohl být přínosem, jakkoli byly ve stejné chvíli vyjádřeny obavy o koherenci návrhu s tématem výstavy formulovatelné jako: „mohla by to být instalace jakékoli (spíše galerijní) výstavy“. Zajímavým aspektem je poutač výstavy zcela kontrastní k samotné instalaci (nicméně nesoucí bizarně pitoreskní náboj) a vlastní heslo návrhu „Anaglyph“ slibující v souvislosti se smrtí specifické pojetí, jež bohužel zůstává návrhem porotě skryto.

Návrh pracuje se silně monochromním pojetím prostoru muzea. Vizuálně zajímavé avšak pro téma a záměr výstavy nedostatečně přesvědčivé řešení.

Porota kvituje odvážné výtvarné řešení. Autor vymezuje témata výstavy (odloučení/přechod/návrat) do jednotlivých místností, jejichž pojetí i atmosféra se dramaticky proměňují. Díky komplexnímu, byť trochu šokujícímu ztvárnění prostory nekonkurují exponátům. Slabou stránkou návrhu je jeho univerzalita, která jednoznačně neodkazuje k tématu výstavy. To je možná dané i nedotaženou prezentací návrhu a nevyřčením hlavní myšlenky.

4. místo

Práce s "rituálem barev" v souvislosti s různorodým spektrem vnímání smrti je bezesporu možné a zajímavé řešení. Samotný návrh však působí spíše univerzálním, než konkrétním přístupem a tím nepodporuje téma výstavy.

Návrh pracuje s tématem bez hledání zastřešující ideové polohy celé výstavy. Důsledně sleduje libreto a nechává se vést jeho vymezením vnitřních částí výstavy stejně, jako těží ze znalosti seznamu exponátů definovaného zadáním. Porota oceňuje odvedenou práci a nasazení autorů, zůstává ovšem rozpačitá vůči vyznění celkového „konceptu“ návrhu, který přes parciálně kvalitní řešení jednotlivých prvků výstavního fundusu nepřináší atmosféru přesvědčivou atmosféru rezonující s tématem výstavy. Přestože velmi vítáme snahu o netradiční vyznění směřující spíše k pocitovému odlehčení tíživého tématu, máme obavy, zda by představený návrh nepůsobil nakonec spíše standardně jako sestava kaširovaných stěn a ostrůvků se zvláštní barevností evokující v jednom prostoru až pouťovou estetiku. I tato poloha se porotě jeví jako potenciálně nosná (dokonce i velmi zajímavá s ohledem na záměr výstavy jako exkurzu do mimoevropského nazírání na smrt), nepřesvědčuje nás však dostatečně ve srovnání s ostatními návrhy.

Návrh nejvíce reaguje na libreto výstavy. Autoři se pečlivě zabývali vystavovanými exponáty. Navržená instalace prezentuje tvarově i barevně pestré exponáty ve stejně tak kontrastujícím prostředí. Porota si velmi váží tohoto nejednoduchého přístupu, ale musí konstatovat, že tento návrh ji svým zpracováním nepřesvědčil.